

kunnen opereren op de linker flank van MacArthurs strijdkrachten (die op dat moment bezig waren aan hun opmars langs de noordkust van Nieuw-Guinea). Voor *Admiral King*, geen vriend van Groot-Brittannië, werd wel duidelijk waar de Britten naar toe werkten! Terwijl Churchill in Londen het voorstel herhaalde dat, toen hij het in maart geopperd had, generaal Brooke, voorzitter van de Britse *Chiefs of Staff*, tot wanhoop had gebracht: een landing op Simaloer¹, waarschuwde King MacArthur op 25 juli '44, 'that the British', aldus Grace Person Hayes,

*'might propose to extend the boundaries of the Southeast Asia Command to include most of the Netherlands East Indies where British forces might hope to operate after Southwest Pacific Area forces had moved on into the Philippines.'*²

MacArthur antwoordde King twee weken later (5 augustus):

*'The British have contributed nothing to this campaign . . . They now propose to enter this theatre at the moment when victory clearly lies before us in order to reap the benefit of our successes. It is anticipated that they intend to provide only the command structure, supplanting the American Commander³ who has been entrusted with this duty for more than two years . . . It would be destructive of American prestige in the Far East and would unquestionably have the most deleterious effect upon future economic trends. Let the British operate in their own area against Burma, Malaya, Sumatra, and the east coast of Asia!'*⁴

Zijn voornemen was, zo berichtte MacArthur enkele dagen later aan generaal Marshall, Borneo en de rest van Nederlands-Indië (behalve Sumatra) zo spoedig mogelijk 'from the rear', d.w.z. uit de richting van de Philippijnen, aan te vallen. Wilden de Britten daaraan deelnemen, dan waren zij welkom, maar hun strijdkrachten 'should flow in under the command set-up and the strategic control that has been agreed upon' (in april '42) 'and which has been in successful operation for so long.'⁵

Er ontstond verdeeldheid in Washington. Het *Joint Strategic Survey Committee* was er namelijk voorstander van dat, als MacArthur eenmaal de Philippijnen bevrijd had, Mountbattens gebied met heel Nederlands-

¹ Natuurlijk wilde Churchill van Simaloer verder gaan. Waarheen? Naar Singapore! 'Here is', deed hij op 12 september zijn *Chiefs of Staff* weten, 'the supreme British objective in the whole of the Indian and Far Eastern theatres. It is the only prize that will restore British prestige in this region.' (Memorandum, 12 sept. 1944, van Churchill aan de *Chiefs of Staff*, in A. Bryant: *Triumph in the West*, p. 267). ² Hayes, p. 631. ³ MacArthur zelf. ⁴ Brief, 5 aug. 1944, van MacArthur aan King, a.v., p. 632. ⁵ Brief, 10 aug. 1944, van MacArthur aan Marshall, a.v., p. 633.